

Funktionalitet – naturlighed

Den videnskabelige udvikling vil medføre, at det i stigende grad bliver muligt at konstruere fødevarer med ønskede egenskaber, herunder funktionelle fødevarer og genmodificerede produkter. Udviklingen i en række lande viser, at mange forbrugere kan være interesseret i funktionelle eller genmodificerede fødevarer med særlige egenskaber, som angives at have f.eks. helbredende eller sygdomsforebyggende virkninger. I modsætning hertil står et udbredt krav hos forbrugerne om naturlige produkter, hvor man føler, man kan gennemskue og overskue egenskaberne, produktionsprocesserne og konsekvenser i øvrigt.

Globalisering og industrialisering – lokal produktion

En del forbrugere foretrækker fødevarer, som er produceret i små lokale produktionsenheder, og som man føler man kan gennemskue. I modsætning hertil står et udbredt krav om bevarelse af den velstandsudvikling, som industrialiseringen, globaliseringen og liberaliseringen af verdenshandelen har muliggjort.

Krav om økonomisk vækst – miljø, arbejdsmiljø og dyrevelfærd

Produktivitetsstigningen og den økonomiske vækst – som danskerne vel i øvrigt generelt forventer vil fortsætte – giver anledning til en række problemer og dermed dilemmaer, der nødvendiggør, at der løbende tages beslutninger om indgreb for at påvirke udviklingen, bl.a. med hensyn til miljø, arbejdsmiljø, dyrevelfærd og bevarelse af landskabelige værdier.

Korrekt ernæring – kvalitet, herunder smagskvalitet

Konsekvent sund ernæring vil undertiden kunne forringe den nydelse, der kan være forbundet ved at indtage visse typer fødevarer. Ved konsekvent at undgå at spise chokolade, selv om den er af høj kvalitet, og ved konsekvent at undgå at spise fede oste, eller kød med fedtmarmorering, kan man opnå nogle point på sundhedsskalaen, men man går til gengæld glip af gode smagsoplevelser. Også her gælder det med andre ord om forvaltning at finde den rette balance.

Udviklingen i holdningerne, bl.a. til de nævnte dilemmaer, ny viden og den teknologiske udvikling, betyder, at fødevarerpolitikken ikke er en statisk, men en løbende proces.

Regeringen lægger derfor afgørende vægt på, at der bliver debat om fødevarerpolitikken. Kun herved bliver der grundlag for at træffe politisk

holdbare beslutninger til gavn for befolkningen og for de fødevarerproducerende erhverv.

På denne baggrund fremlægger regeringen sin nye fødevarerpolitiske redegørelse: »Fødevarer som offentligt anliggende – Sikkerhed, sundhed og kvalitet«, der sætter fokus på udfordringerne inden for det fødevarerpolitiske område ved byndelsen til det nye århundrede.

Redegørelsen indeholder en kort beskrivelse af den samfundsøkonomiske udvikling, som har ført frem til den nuværende fødevarerpolitiske situation. Redegørelsen sætter fokus på regeringens prioritering af en række af de væsentligste opgaver på det fødevarerpolitiske område. Endelig opstilles regeringens målsætninger og handlingsplan for regeringens politik.

I et bilag til redegørelsen er der givet en mere fylldig gennemgang, ligesom der er givet en status for gennemførelsen af initiativerne affødt af den første fødevarerpolitiske redegørelse af januar 1998. (Ikke optrykt her).

Industrialiseringen af fødevarerproduktionen

Fødevarerpolitikken har ændret karakter og må i dag i det 21. århundrede betragtes som et offentligt anliggende. Årsagerne hertil er navnlig industrialiseringen af fødevarerproduktionen både i den primære sektor og forarbejdningsindustrien og den velstand, der er skabt bl.a. med den stigende erhvervsfrekvens.

Koncentrationstendenserne inden for det primære jordbrug mindsvares af en tilsvarende, men i visse henseender endnu mere markant udvikling inden for fødevarerindustrien og detailhandelen.

De udfordringer, der er på det fødevarerpolitiske område, og dermed også behovene for en offentlig indsats på området, har både en national og – i stigende omfang – en international dimension. Koncentrationstendenserne, masseproduktionen og specialiseringen er ikke alene et resultat af den teknologiske og økonomiske udvikling i Danmark, men bør ses i global økonomisk-politisk sammenhæng. Udviklingen foregår på tværs af landegrænserne, og den foregår netop i kraft heraf med øget hastighed.

Hertil kommer, at industrialiseringen af fødevarerproduktionen og den øgede internationale handel med fødevarer har medført, at hvis noget virkeligt går galt ét sted, så kan skaderne – uden det fornødne beredskab – nå et betydeligt omfang.

Det er bl.a. forhold som disse, der sammen med fødevarersektorens vægt i samfundsøkonomi